

Karlshamns kommuns bostadsbolag utestänger företagare

Sammanfattning

I januari 2001 uppmärksammade ledningen för företaget Golvteknik att en byggservicechef hos företaget skickat minst två falska fakturor till det kommunala bostadsbolaget Karlshamnsbostäder, Kabo. Golvteknik anade att även chefer från Kabo var inblandade. Golvtekniks informerade Kabos vd samt gjorde polisanmälan. Anställningen av byggservicechefen på Golvteknik avvecklades och företaget vidtog alla nödvändiga åtgärder för att saken skulle kunna utredas och utageras.

Kabos inblandning kom att uppmärksammas i en mängd artiklar i lokalmedia. Sedermera dömdes den före detta byggservicechefen från Golvteknik samt en områdeschef från Kabo för bedrägeri.

Direkt efter att oegentligheterna avslöjades slutade kommunen att anlita företaget. När Golvteknik senare vann en upphandling hos Kabo, kom i praktiken andra företag att istället anlitas. I en annan upphandling vann ett annat företag, trots att Golvteknik stod för det fördelaktigaste budet.

Golvteknik har hittills fått säga upp sex av tidigare elva anställda eftersom de inte längre får några jobb hos Kabo och missgynnas vid upphandlingar.

Fallet

Golv- och byggserviceföretaget Golvteknik AB hade i över tio år utfört olika arbeten åt det kommunala bostadsföretaget Kabo, som under denna tid stod för mer än hälften av företagets uppdrag.

I januari 2001 genomförde Kabo en upphandling av golvarbeten för 49 av sina lägenheter. Upphandlingen resulterade i att Kabo den 16 januari skrev avtal med företaget Färghuset. Men avtalet kom att utöver de upphandlade lägenhetsjobben även gälla löpande golvarbeten på bostadsföretagets samtliga 2500 lägenheter för hela år 2001. Upphandlingen kritiserades av Konkurrenskommissionen för att Kabo beställt något helt annat än vad som framgick av det ursprungliga upphandlingsunderlaget. (Golvteknik har stämt Kabo för denna upphandling. Ärendet är ännu ej avgjort.)

Den 19 januari sade chefen för Golvtekniks byggserviceavdelning upp sig. Han uppgav inte var han fått nytt jobb men det framkom senare att han rekryterats av två områdeschefer på Kabo. I samband med detta påträffade Golvtekniks ägare dokument som visade att Golvtekniks byggservicechef haft oegentliga affärer med de två områdescheferna på Kabo. Golvteknik vände sig då den 28 februari till Kabos vd och berättade att Golvtekniks byggservicechef skickat minst två falska fakturor till Kabo och det fanns skäl att tro att två av Kabos områdeschefer var medvetna om att fakturorna var falska samt att de gjorde egen vinning på detta.

Bedrägerierna hade gått till så att områdeschefen på Kabo hade skickat rekvisitioner till Golvteknik i vilka beställdes arbeten med påhittade vattenskador. Byggservicechefen hade sedan istället låtit Golvteknik utföra arbeten på en av områdeschefernas privatbostad, som skadats under en storm. Golvteknik skickade sedan fakturor för arbetena med de påhittade vattenskadorna till Kabo, som alltså kom att bekosta arbetet, samtidigt som områdeschefen kvitterade ut försäkringspengar.

Den 13 mars polisanmälde Golvteknik sin egen byggservicechef. Kabos vd polisanmälde dock aldrig sina två underlydande chefer, något han senare kom att kritiseras i media för.

Den 27 mars skickade Kabos vd ett brev till Golvteknik där han meddelade att kontakt tagits med advokat samt att Kabo bestämt sig för att vidtaga en del - ospecificerade - åtgärder. I brevet återfinns följande ordalydelse: "Under tiden som dessa åtgärder vidtas och de påstådda oegentligheterna utreds har de namngivna personernas delegation att beställa arbeten hos Er dragits in." Delegationen övertogs inte av någon annan behörig chef på Kabo. Golvteknik förlorade därmed omedelbart alla jobb hos Kabo.

Den 4 april väckte polisen åtal även mot de två områdescheferna på Kabo. Golvtekniks tidigare anställde byggservicechef och en av områdescheferna på Kabo kom sedan att den 20 november dömas för bedrägeri.

I april gick Kabos vd ut i lokalpressen och medgav att "en del upphandlingar varit olämpliga". Januariavtalet med Färghuset om löpande golvarbeten på bostadsföretagets samtliga 2500 lägenheter revs upp och ett nytt anbudsförfarande startade, med den 10 maj som sista dag för anbud. Anbudsavgörandet sköts vid flera tillfällen på framtiden och togs inte upp igen förrän på hösten.

Den 23 maj upprättades efter anbud ett avropsavtal mellan Kabo och Golvteknik på byggservicearbeten i orterna Mörrum och Svängsta. Men Golvteknik erhöll endast ett fåtal avrop. Rekvisitioner och fakturor visar att Kabo istället engagerat andra byggfirmor, vilka samtliga haft högre timdebitering än Golvteknik.

Under sommaren uppmärksammades ytterligare oegentligheter i Kabo, vilket fick till följd att Kabos vd avstängdes från sin tjänst mellan den 12 juni och 13 september.

Den 1 oktober togs återigen upphandlingen upp av golvarbeten hos Kabo. Ett av kvalifikationskraven som Kabo i form av skallkrav ställde på anbudsgivarna var att entreprenören skulle vara auktoriserad av Golvbranschens Vårtrumskontroll, GVK. Trots att skallkravet bestämdes av Kabo gick uppdraget till ett företag som inte var auktoriserat av GVK. Golvteknik hade en sådan auktorisation samt var betydligt billigare (och avser därför stämma Kabo även för denna upphandling). Konkurrenskommissionen kritiserade upphandlingen för otillåtet gynnande.

Kabos och Golvtekniks mellanhavanden har under denna tid i hög grad uppmärksammats av de lokala tidningarna. Kabo har anklagats för att genom påtryckningar få andra företag från att avstå från att befatta sig med Golvteknik och för att medvetet utestänga Golvteknik från jobb hos Kabo, trots lägre priser. Kabo har bemött dessa påstående med att anklaga Golvteknik för smutskastning. I juli månad 2002 skickade Kabo också ut en ovanlig skrivelse till samtliga hyresgäster. Denna undertecknades av Kabos vd och i denna skrivelse namnges Golvteknik och utmålas som dåliga förlorare i en kommunal upphandling.

Golvteknik har hittills fått säga upp sex av tidigare elva anställda. Framtiden ser inte ljus ut för företaget eftersom de inte längre får några jobb hos Kabo och diskrimineras vid upphandlingar av det kommunala bolaget.

Företagarombudsmannens bedömning

Företagarombudsmannen är en privat grupp som inom ramen för Stiftelsen Den Nya Välfärden verkar för ett bättre företagarklimat i Sverige.

- *Golvtekniks ledning har agerat med kurage när den informerade Kabos vd om misstänkta oegentligheter mellan de båda bolagen. Detta har Kabos vd besvarat med att sluta anlita Golvteknik, genom att de berörda inköpscheferna förbjudits göra affärer med Golvteknik. Med hänsyn till att Kabo var Golvtekniks i särklass största kund och att ingen annan på Kabo ersatte chefernas delegation att handla med Golvteknik framstår Kabos agerande som en vedergällning mot Golvteknik, säger Företagarombudsmannen.*
- *I ljuset av Kabos inkorrekta upphandlingar, där Golvteknik vid dessa tillfällen blivit förfördelat, samt det årskontrakt år 2001 som Kabo brutit, är det uppenbart att Kabo missgynnat Golvteknik på grund av individuella uppfattningar, säger Företagarombudsmannen. Kabos handlande styrs av prestige, vilket är helt oacceptabelt av ett kommunalt bolag.*
- *Det är mycket illa när en kommun eller dess bolag ger sig på en enskild företagare. I detta fall har det resulterat i att företaget ifråga tvingat säga upp ett flertal anställda och nu står utan kunder. Affärsmässigheten i kommunala bolag får aldrig påverkas av personliga intressen eller ovidkommande hänsyn, anser Företagarombudsmannen.*

Fakta

1 kap 4 § Lag om offentlig upphandling: Huvudregel om affärsmässighet.

Upphandling skall göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud skall behandlas utan ovidkommande hänsyn.